Mikrobien leviäminen

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/131746/Ohjaus%202016_22_Suun%20terveydenhuolto_vs_2018.pdf?sequence=6&isAllowed=y

Hammashoidossa on hyvät olosuhteet mikrobien kontrolloimattomaan leviämiseen, jos hygieniakäytännöt ovat riittämättömät

- Suora kosketustartunta: Mikrobit tarttuvat kosketuksessa suoraan henkilöstä toiseen. Näin tarttuvat esimerkiksi käsissä olevat bakteerit ja monet hengitystieinfektioita aiheuttavat virukset.
- Epäsuora kosketustartunta: Tartunta tapahtuu kontaminoituneen (likaantuminen mikrobeilla ja muilla epäpuhtauksilla) pinnan tai välineen välityksellä.
- Verivälitteinen tartunta: Tartunta tapahtuu veressä esiintyvien mikrobien välityksellä tilanteessa, jossa verta joutuu toiseen henkilöön piston tai viillon kautta tai jos henkilö altistuu virusta sisältävälle eritteelle silmän sidekalvon tai limakalvojen kautta.
- Pisaratartunta: Tyypillisiä pisaratartuntana luonnollisessa tilanteessa tarttuvia mikrobeja ovat hengitystieinfektioita aiheuttavat virukset. Tartunta tapahtuu, jos esimerkiksi aivastettaessa viruksia sisältäviä pisaroita päätyy toisen henkilön hengitysteihin.
- Aerosolitartunta: Hoitotilanteessa pyörivät instrumentit, ultraäänihammaskivenpoistolaite ja kolmitoimiruisku synnyttävät aerosoleja. Aerosolin mukana mikrobeja voi päätyä silmiin, limakalvolle ja iholle sekä hoitoyksikön läheisille pinnoille. Luontaisesti aerosolina tarttuvat mm. vesirokko-vyöruusuvirus ja tuberkuloosi.
- Vesivälitteinen tartunta: Vesivälitteinen tartunta on mahdollinen, jos hoitokoneen vesijärjestelmän puhdistuksesta ja desinfektiosta ei huolehdita

MEDNIEMI
Din tandläkare • Sinun Hammaslääkärisi

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Miten pysyä puhtausluokassa?

- Tulee tietää milloin on puhdas tai kontaminoitunut

Puhdas -> pakkaamaton -> puhdas

Jos potilastyö on alkanut ja hoitaja on avustanut, on hoitajan kädet kontaminoituneet potilaalle.

- Kaappeihin ei mennä ilman atuloita tai desinfektioliinaa.
- Atuloita ei rikota, vaan otettava nostetaan sen verran ylös että sen saa sormin, erikseen, otettua ulos.
- Jollei saa näin, on käsineet riisuttava + käsidesi, tavara kaapista, käsidesi + uudet käsineet.
- Hoitotyön alettua hoitaja on edelleen potilaspuhdas, muttei kaappipuhdas!!!

17.8.2026

MEDNIEMI
Din tandläkare • Sinun Hammaslääkärisi

Miten pysyä puhtausluokassa?

- Tulee tietää milloin on puhdas tai kontaminoitunut

Puhdas -> pakkaamaton -> pakattu -> pakkaamaton -> puhdas

- Juurihoidon alkaessa hampaalle laitetaan kofferdam, se tiivistetään Liquid rubberdamillä, desinfioidaan Betadine ja vetyperoksiidilla, pinnat pyyhitään normi desinfiointiaineella, sitten poistetaan hanskat, desinfioidaan kädet käsidesillä, avataan puhtaat steriilit pakkaukset paljain käsin ja vaihdetaan käsiin puhtaat uudet hanskat.
- Juurihoitotarjotin on autoklavoidussa pussissa; pussin pohja jää tarjottimen alle ja kansi jää hoitajan steriilialueeksi. Steriilialueille ei laiteta mitään pakkaamatonta. Huom! Pussi on steriili vain kuumasaumaan asti.
- Jotta pysytään pakatussa/ steriilissä puhtausluokassa, käytetään ainoastaan pakattuja instrumenttejä, vältetään koskemista mihinkään sormin. Steriilit pakkaukset avataan oikein, instrumenttejä ei paineta pussin läpi käyttöön. Koneelliset juurihoidon viilat vaihdetaan atuloilla.
  - Jos joutuu ottamaan laatikosta esim. lisää kuivausnastoja, tulee se tehdä pakkaamattomilla puhtailla atuloilla, ei hoitajan juurihoitotarjottimen pakatuilla atuloilla.
- Kun juurikanava suojataan väliaikaisella täytemateriaalilla, palaamme takaisin ei pakattuun puhtausluokkaan ilman muita toimenpiteitä.

17.8.2026

MEDNIEMI
Din tandläkare • Sinun Hammaslääkärisi

Miten pysyä puhtausluokassa?

- Tulee tietää milloin on puhdas tai kontaminoitunut

Puhdas -> pakkaamaton -> pakattu -> pakkaamaton -> puhdas

- Kirurgiassa käytetään myssyjä, steriilejä käsineitä, suojaliinoja ja keittosuolaliuosta.
  - Jos joutuu "epästeriloimaan" itsensä, on kädet desinfioitava uudelleen ja puettava uudet steriilit hanskat.
- Kirurgia aloitetaan puuduttamalla pakkaamattomassa puhtausluokassa.
- Siirryttäessä pakattuun puhtausluokkaan: hammaslääkäri pukee steriilit hanskat käsiin ja pakkaamattoman puhtausluokan hoitaja ojentaa ja avaa steriilit pakkaukset, kattamista varten. Vasta sen jälkeen hoitaja vaihtaa steriileihin hanskoihin.
- Kirurginen imu on tarkoitettu käytettäväksi tehdyn leikkaushaavan sisäpuolella. Nielun imemiseen tulisi olla tehokkaampi, suurempi ja ei-steriili imu.
- Kun haavaa aletaan ommella, vaihtuu puhtausluokka pakkaamattomaan.

17.8.2026

MEDNIEMI
Din tandläkare • Sinun Hammaslääkärisi